

Gierlach, Bogusław

Sprawozdanie z działalności Mazowieckiego Ośrodka Badań Naukowych za rok 1972

Rocznik Mazowiecki 6, 497-498

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

BOGUSŁAW GIERLACH

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MAZOWIECKIEGO OŚRODKA BADAŃ
NAUKOWYCH ZA ROK 1972

W 1972 r., podobnie jak w latach poprzednich, działalność Mazowieckiego Ośrodka Badań Naukowych przebiegała w trzech zasadniczych kierunkach. Pierwszym z nich były badania naukowe. Ten poprzednio najmniej rozwinięty dział pracy w roku 1972 uległ znacznemu ożywieniu. Podstawą działalności była tu praca komisji specjalistycznych opartych na pracy społecznej, a z drugiej strony — zorganizowana badawczo praca pracowników etatowych Ośrodka.

Komisja Historii Starożytności i Wczesnośredniowiecznej pod przewodnictwem prof. dra Aleksandra Gieysztora kierowała następującymi badaniami: pracownicy etatowi, z zawodu archeolodzy, w roku 1972 przystąpili do opracowywania atlasu archeologicznego Mazowsza, obejmującego w pierwszym etapie okres średniowiecza. W ramach prac nad atlasem przeprowadzono badania wykopaliskowe na stanowiskach Wyszogród (ośrodek kultowy), Szreńsk (grodzisko), Przasnysz (miasto) oraz wstępne rozpoznanie stanowiska Żbików w Pruszkowie (osada). Ponadto odnośnie Wyszogrodu opracowano założe-

nia do turystyczno-krajoznawczego zagospodarowania miasta w oparciu o zachowane relikty przeszłości.

Komisja Historii Najnowszej. Przewodniczący prof. dr Stanisław Kalabiński. W ramach prac komisji wykonywano dwa podstawowe tematy. Pierwszym z nich było rozpoczęcie prac nad atlasem historycznym Mazowsza. Mapy dotyczące przemysłu w drugiej połowie XIX wieku. Wykonywali pracownicy etatowi Ośrodka. Drugim tematem były studia nad dziejami przemysłu i klasy robotniczej w Żyrardowie. Pracami tymi kierowała prof. dr Irena Pietrzak-Pawłowska.

Komisja Językoznawcza. Przewodniczący prof. dr Witold Doroszewski. Komisja ta kontynuowała prace nad tworzeniem archiwum gwaroznawczego, przy czym prace te w ostatnim czasie koncentrowały się na Podlasiu, głównie w oparciu o stację w Siedlcach.

Komisja Etnograficzna. Przewodnicząca prof. dr Anna Kutrzeba-Pojnarowa. W roku sprawozdawczym komisja zakończyła prace terenowe tzw. ekspedycji kołbiel-

skiej. Przystąpiono do opracowania zebranych materiałów, uwzględniając następujące tematy. Podstawy gospodarcze (rolnictwo, hodowla), osadnictwo i budownictwo, wewnątrz domu chłopskiego, rodzina wiejska i obrzędy rodzinne, zwyczaje i obrzędy doroczne.

Komisja Problemów Współczesnych. Przewodniczący prof. dr Stanisław Berezowski. Prace komisji w zakresie badawczym koncentrowały się nad problematyką domów kultury oraz nad rolą kulturotwórczą byłych Studiów Nauczycielskich.

Komisja Informacji i Dokumentacji. Przewodniczący doc. dr Stanisław Pazyra. Komisja wydała pierwszy zeszyt Informatora MOBN podającego bieżące dane o pracy Ośrodka. 30 grudnia zmarł po kilkumiesięcznej chorobie doc. dr Stanisław Pazyra, przewodniczący komisji. Funkcję przewodniczącego przejął mgr Adam Zwoliński.

W działalności dydaktycznej kontynuowano seminaria doktoranckie w stacjach.

Ciechanów: Historia literatury, prowadziła prof. dr Janina Saloni-Kulczycka. Historia nowożytna, prof. dr Andrzej Zahorski.

Siedlce: Historia regionu, prof. dr Stanisław Herbst. Językoznawstwo dr Barbara Falińska.

Żyrardów: Dzieje przemysłu i klasy robotniczej, prof. dr Irena Pietrzak-Pawłowska.

Ponadto Mazowiecki Ośrodek Badań Naukowych uczestniczył w organizowaniu następujących sesji popularnonaukowych.

1. Rozwój Żyrardowa w XIX i pierwszej połowie XX w., 5 kwietnia 1972 r.
2. Prawa Podmiejska w latach okupa-

cji hitlerowskiej. Mińsk Mazowiecki, 20 maja 1972 r.

3. Dzieje Ostrowi Mazowieckiej, 15 maja 1972 r.
4. 500 rocznica urodzin Mikołaja Kopernika. Siedlce, 10 czerwca 1972 r.
5. Zagospodarowanie pod względem turystycznym z wykorzystaniem elementów historycznych Wyszogrodu, 7 grudnia 1972 r.

Działalność wydawnicza kierowana była przez Komisję Wydawniczą Ośrodka pod przewodnictwem prof. dra Stanisława Herbsty. W okresie sprawozdawczym ukazały się następujące pozycje.

„Rocznik Mazowiecki” t. IV; „Jura Masovia” t. I, autor prof. dr Jakub Sawicki.

„Województwo warszawskie”, monografia 25-lecia. Praca zbiorowa, red. prof. dr Stanisław Berezowski.

„Warszawa — Lewa Podmiejska 1942—1945” — praca zbiorowa.

W stacji naukowej w Ciechanowie — „Kowalstwo mazowieckie”, autor dr Bogusław Gierlach.

W roku 1972 na wniosek MOBN nagrodę wojewódzką za działalność naukową otrzymał Mieczysław Bartniczak.

W roku sprawozdawczym odeszła z kierownictwa stacji w Siedlcach dr Florentyna Rzemieniuk. Przejściowo funkcję tę pełnił mgr Krzysztof Janiszowski (1 IX do 31 XII). Należy wreszcie odnotować otrzymanie nowego lokalu przez Stację Naukową w Ciechanowie oraz otrzymanie przez tę stację daru w postaci części biblioteki po zmarłym doc. drze Stanisławie Pazyrze o wartości katalogowej około 6000 zł.